

realiter absens. Major constat, Minor probatur. Si aliquis non attendat actualiter ad presentiam objecti realiter presentis...

281. Respondo negando principale Antecedens, & ad primam ejus probationem, nego Majorem, & ad illius probationem, nego Antecedens...

282. Ad secundam nego Antecedens, & ad illius probationem dico, cognitionem prophetica tantum participare certitudinem divine presentiam...

283. Ad tertiam, dato Antecedente, nego Consequentiam & paritatem. Ratio discriminis est, quia absque coexistentia locali salvatur terminatio ad objectum...

284. Ad quartam, distinguo Antecedens. Res existentes in hoc mundo visibilibus, sunt absentes respectu Angelorum qui in celo existunt...

285. Ad quintam, nego Minorem, & ad illius probationem dico cognitionem Dei quia creaturae producuntur, esse priorem existentia ipsarum...

286. Ad sextam respondeo Majorem esse veram in sensu specificativo, non vero in sensu reduplicativo, id est, licet divina cognitio, ut intuitiva, mensuretur aternitate...

287. Ad ultimam, nego Minorem, & ad probationem illius dico, quod in casu proposito, quando videlicet cognoscens non attendit ad physicam, & realem presentiam objecti...

q. 2. art. 5. ubi & perspicue & erudite questionem istam pertractat, ostenditque non posse dari notitiam intuitivam rei absentis...

ARTICULUS IX.

An presentia futurorum contingentium in aternitate, necessario requiratur, ut Deus habeat certam & infallibilem de illis scientiam...

Almanticenses hic disp. 8. dubio 4. afferunt, realem & physicam futurorum contingentium in aternitate presentiam, adeo necessariam esse, ut sine illa, neque conceptus intuitivus & invariabilis, nec ratio certitudinis & infallibilitatis in divina scientia salvari possint...

§. I.

Quibusdam pramissi, vera sententia, triplici conclusione, declaratur.

Notandum primo, aternitatem divinam posse dupliciter considerari: nempe quatenus se tenet ex parte divini decreti, tanquam ejus mensura propria, & ad quata, & prout se tenet ex parte futurorum contingentium, ad quae ratione sua infinitas virtualiter se extendit...

Notandum secundo futura contingentia & libera dupliciter possunt considerari. Primo per ordinem ad causas proximas & contingentes in quibus continentur...

Dico primo aternitatem, quatenus se tenet ex parte divini decreti, illudque mensuratur, esse necessariam ad fundandam in Deo certam & infallibilem futurorum contingentium scientiam.

Probatur conclusio ratione fundamentali. Ut aliquod medium fundare possit certam & infallibilem notitiam aliquis effectus, debet esse omnino invariabilis, & indefectibilis: sicut ut ex aliquo principio deduci possit conclusio demonstrativa, illud debet esse omnino infallibile, & immutabile...

Confirmatur & magis declaratur haec ratio. Si divinum decretum non esset aternitate mensuratum, sed illa mensura, ab intrinseco, vel extrinseco defectibilis, & mutabilis, antequam futura contingentia in propria mensura & duratione existerent, Deus non posset certo scire, an persisteret in suo decreto...

infallibilem futurorum contingentium notitiam fundare non posset.

Dico secundo: Respective ad causas contingentes, nulla potest esse ratio certitudinis cognitionis divina, respectu futurorum contingentium, nisi illorum presentia in aternitate.

Probatur primo ex D. Thoma hic art. 13. ubi sic habet: Contingens aliquod potest dupliciter considerari: uno modo in seipso, secundum quod iam in actu est; & sic non consideratur ut futurum, sed ut praesens...

Probatur secundo: Causa contingens, secundum se inspecta, est indifferens ad esse & non esse effectus quem continet: At in medio indifferens, nequit determinatum aliquid cognosci, ut supra contra Molinam art. 3. §. 6. ostendimus: Ergo solam potest terminare certam cognitionem, ut actu extra causas existit...

Dico tertio, Praesentiam futurorum in aternitate, non esse unicum medium in quo Deus illa certo & infallibiliter possit cognoscere: quare licet per impossibile, in aternitate Deo realiter non coexistere, ea tamen in suo decreto efficaci, aeterno, & immutabili, certo cognoscitur.

Probatur primo ex S. Thoma hic art. 13. in corp. ubi sic ait: Omnia que sunt in tempore, sunt Deo ab aeterno praesentia, non solum ea ratione, qua habet rationem verum quod se praesentem, sed quia quibusque eis intuitus fertur ab aeterno super omnem, prout sunt in sua praesentitate...

Confirmatur ex eodem S. Thoma q. 3. de verit. art. 6. ubi docet omnia a divino intellectu cognosci in ideis: cum hoc tamen discrimine, quod idea respectu possibilium, est sola divina essentia, ut imitabilis a creaturis...

Probatur secundo ratione ex his locis desumpta. Medium infallibiliter conexum cum aliqua re, est sufficiens ratio infallibilis cognitionis illius: At decretum efficax divina voluntatis, indefectibile, & aternitate mensuratum, infallibiliter cum futuratione contingentium connectitur...

Confirmatur. Futura contingentia & libera, possunt certo cognosci in causis secundis praedeterminatis, ut supra art. 4. §. 3. in fine, ostensum est: Ergo a fortiori possunt certo praecipi in ipso divino decreto praedeterminante, a quo promotio physica, & gratia efficax desumunt totam suam vim, & efficaciam, ac certitudinem, & infallibilitatem.

Confirmatur amplius: Contingentia conditionata, quorum conditio nunquam purificabitur, v.g. conversio Tyrionum, si Christus apud Iulios praedicaverit, certo cognoscuntur a Deo, ratione decreti conditionati, in quo fundatur illorum presentia, ut in disputatione sequenti ostendamus: Sed illa futura non sunt realiter presentia in aternitate, utpote nunquam extitura in aliqua differentia temporis, ad quam aternitas, ratione sua infinitas, possit virtualiter se extendere: Ergo ad certam & infallibilem cognitionem futurorum contingentium, non requiritur necessario physica eorum presentia in aternitate...

§. II.

Solvuntur objectiones.

Objicies primo: D. Thomas 1. cont. Gent. c. 67. docet quod ut contingens subdatur certe cognitioni, requiritur ut habeat esse determinatum, & non possit non esse: si enim possit non esse, posset etiam falli cognitio...

unde cum contingens ut futurum, & ut contentum in suis causis, possit non esse, hinc infert D. Thomas, illud non possit certo cognosci ut futurum, subindeque ut terminet certam & infallibilem scientiam, debere cognosci in seipso, prout est praesens in mensura aternitatis. Eadem doctrinam tradit hic art. 13. & in 1. dist. 38. q. 1. art. 5. & de verit. q. 2. art. 12.

Respondet primo, D. Thomam in hoc loco non considerare futura contingentia, per ordinem ad causam primam, in qua, ratione decreti efficaci & immutabilis, certo & infallibiliter continentur; sed solum respective ad causas secundas contingentes & mutabiles, & prout abstractant a divino decreto, eas determinante & applicante ad agendum, sub qua ratione non possunt esse medium, in quo Deus futura contingentia certo cognoscit: ac proinde, respective ad illas, nulla potest esse ratio certitudinis cognitionis divina, respectu futurorum, nisi presentia illorum in aternitate, ut in prima conclusione declaravimus.

Secundo responderi potest, D. Thomam in his locis solum velle demonstrare, quod scientia Dei respectu futurorum contingentium, non esset omnibus modis certa & infallibilis, si non terminaretur ad illa, ut sibi praesentia, & coexistentia in aternitate; quia licet futura contingentia, prout substant absolute & efficaci decreto divina voluntatis, habeant certam & infallibilem futurationem, ratione cujus possunt terminare certam notitiam; quando tamen considerantur ut presentia in mensura aternitatis, peculiariter habent certitudinem, ratione talis praesentiae, quam non habent a decreto; ex illa enim contrahunt necessitatem quandam essendi, non absolutam & antecedentem, quae libertati opponitur; sed hypotheticam & consequentem; quae illi non contrariatur; nam ut communitur dicitur, omnia quod est, quando est, necesse est esse. Unde talis praesentia tribuit futuris contingentibus modum quandam certitudinis & infallibilitatis, quae non habent a decreto, & facit ut scientia visionis sit certa & infallibilis, non solum ratione medi in quo fundatur, sed etiam ratione objecti ad quod terminatur, quod quando videtur ut praesens, est aliquo modo certius, quam dum cognoscitur ut futurum, & ut determinatum in causa prima, ratione decreti efficaci & absoluti.

Objicies secundo contra eandem conclusionem. Praesentia physica futurorum in aternitate, necessaria est ut cognitio divina ad illa terminata, sit omnino invariabilis, & immutabilis ex parte objecti: Ergo etiam requiritur, ut illa sit omnino & certa & infallibilis. Antecedens constat ex dictis articulo praecedenti, & conclusione prima, Consequentia vero probatur. Non potest stare omnimoda certitudo divina cognitionis, si illa sit mutabilis, & variabilis ex parte objecti: Ergo si invariabilis cognitionis divina, sine reali futurorum in aternitate presentia, subsistere nequeat, non potest etiam sine illa stare ejus infallibilitas & certitudo.

Respondet concessio Antecedente, negando Consequentiam. Ad cujus probationem dicendum est, quod stante variabilitate divina scientiae ex parte objecti, potest nihilominus subsistere ejus infallibilitas & certitudo; ut constat in assensu fidei, & in cognitione prophetica, quae licet variabilis sit, & mutabilis ex parte objecti, quod transire potest de futuro in praesens, & de praesenti in praeteritum, habet tamen omnimodam certitudinem & infallibilitatem, ratione medi in quo fundatur, divina scilicet revelationis, quae est veluti quaedam impressio, & participatio certitudinis divinae scientiae; juxta illud quod docet Tertullianus art. 2. supra relatus, Deum scilicet, tot habere testes suae praesentiae, quot fecit Prophetas. Unde quamvis invariabilis cognitionis divina, respectu futurorum, sine illorum presentia in aternitate subsistere nequeat, non licet inde colligere, eam etiam desiderari ex parte certitudinis & infallibilitatis, ita quod ea seclusa, futura cognitio in decreto absolute & efficaci non possit certo cognosci.

DISPUTATIO V.

De scientia conditionatorum.

Objicies hac usque de futurorum absolutorum notitia, Aunc de conditionatorum scientia disputandum est: sed quia alia est futurorum conditionatorum scientia, quae a Thomis in Deo admittitur, alia quae a Molina & aliis Recentioribus ipsi assignatur: illa enim fundatur in decreto conditionatis, eaque supponit; ista est independentis a decreto, eoque anterior, vocaturque a Recentioribus, scientia media, ideo de utraque hic agendum est, & prima in hac disputatione stabilienda est, secunda vero in se, quenti rejicienda, ac explodenda.